

Yahudiyānun biremoxon ganni

Yahudiyannun biremoxon ganni

“La vie des juifs autrefois”

Conception et Traduction:

le comité d’alphabétisation en langue
soninké

B.P. 195 Kayes, Mali (2000)

Texte adapté de:

“Pasin Bilong ol Juda” (How the Jews lived)
ISBN 07263 0050 0 1971

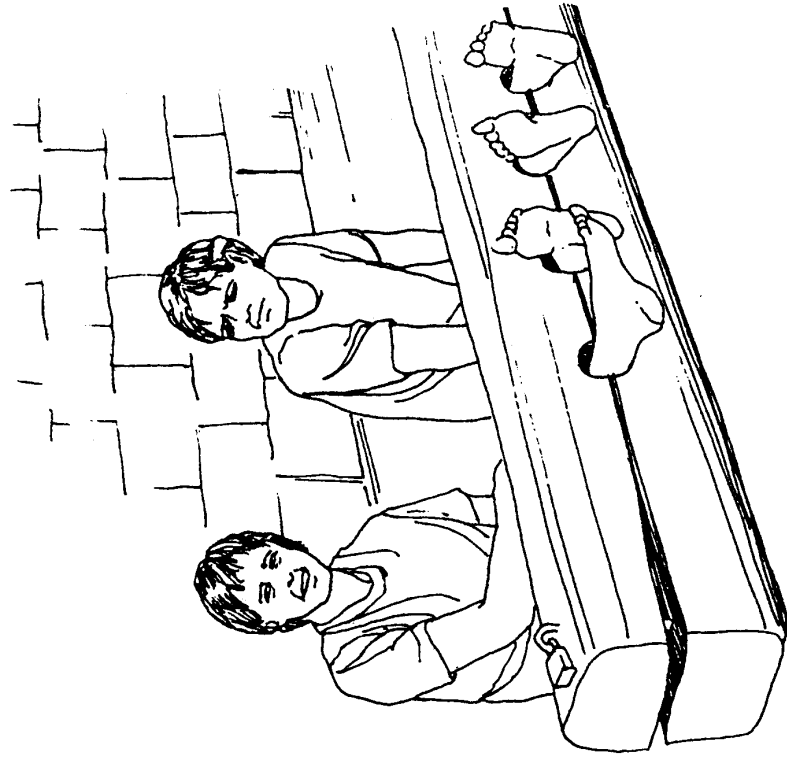
“Daily Life in Bible times” Wycliffe Bible
Translators, Dallas 1988

“Today’s Handbook of Bible Times and
Customs” William L. Coleman, Bethany House
Publishers © 1984

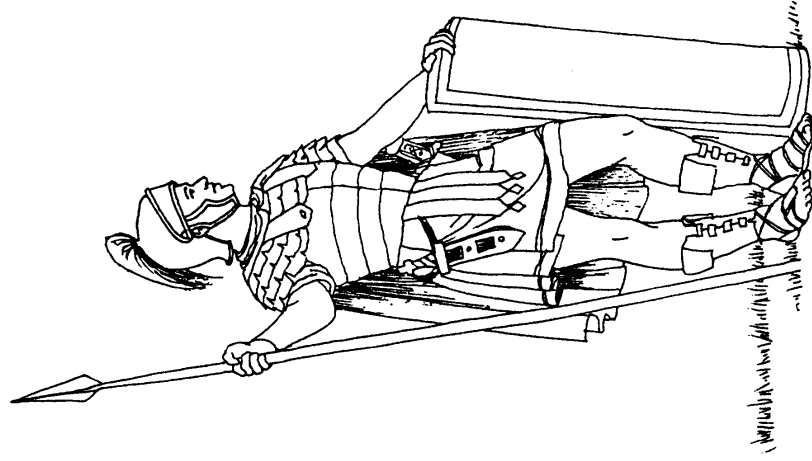
Illustrations:

David Cook Foundation p 5, 9 ©
MBANJI Bawe Ernest © p 4-15, 33-37
Louise Bass adaptées p 16-32, 38-47

Fayaanan gaben jji Isirayila jamaanen ŋa. Soron ga na jji telle terendi laaten ŋa, i jji gan xawa du koroosini fayaanon ŋa waxatin su yi. I jji xenne soron ŋa, na i katu na i xaalisin do i silifandanun do i yiraamun do i farun boosi i ya. I jji soron karini yinme. Sorodaasinun ga na fayaanon raga, i jji i walla kason ya yi, na i taanun yetu xungo dinka yogo yi xo axa yaaxon ga a yi moxo be natali ke ya, kuudo i nan toxo i batten ŋa. (Luka 10.30-37)

Ke natali ni Oromunkan sorodaasi yogo ya yi. Fankan jji Oromunkon ɗa baawo sorodaasi gabe jji i maxa Isirayila. I jji gajanɗa ti jaraxonun do tannun ɗa, gawallun xa jji i maxa. I jji soron koroosini jamaanen noxon ɗa, i nan maxa me tooro. Sorodaasinu ku jji mexendorokon ya rondini kuudo i na du tanga xonnon tannun do i bunnun ɗa. (Mateyo 8.5-10, 27.27, Maraka 15.16, Luka 23.26, Efisinko 6.10-17)

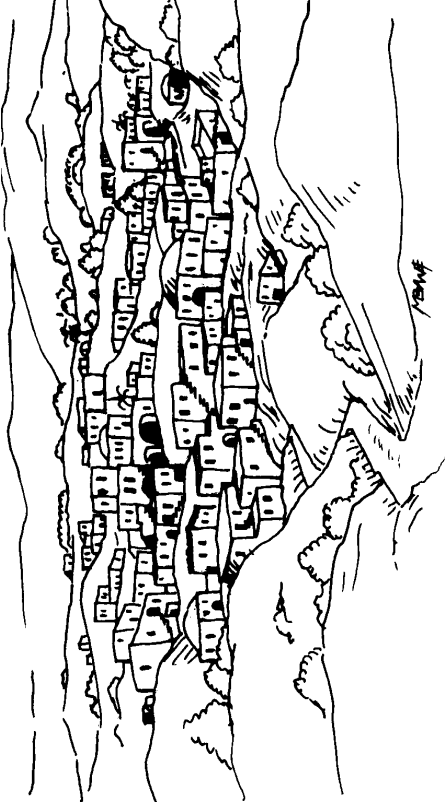

Yahudiyanun biremoxon ganni

Roraqe

Jamaane su ga a yi, a do i danbe do i naame ya ni. Ke kitaabe wa faamuye kinni o yi Yahudiyanun biremoxon kanma na a wutu siine 1400 yi Isa bangeyen kaane (I.B.K.) nan ri a wara Isa waxatin ɗa.

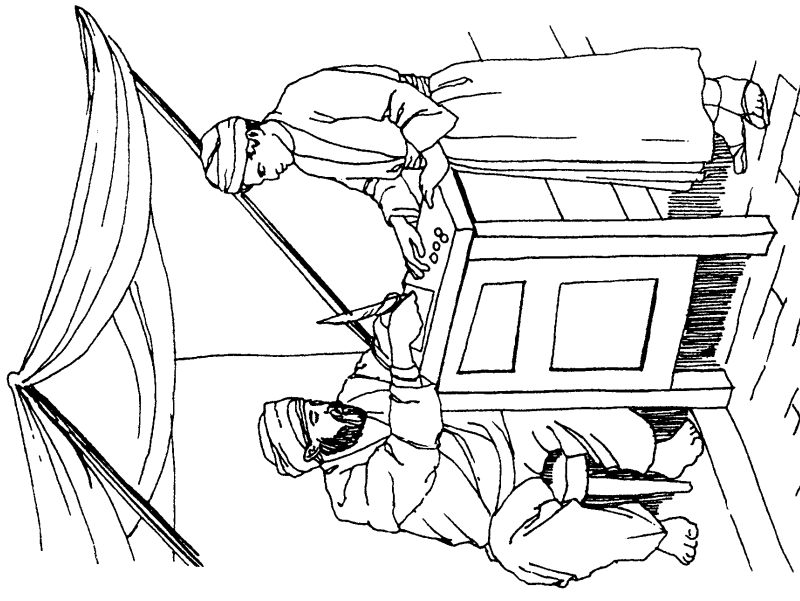
Debun moxo

Ken waxati ya, Yahudiyanun ni soxono ya, do i ni naaburumarene. I taaxunton ji debillenmun ya yi do jamaanen noxon ŋa. Konpon naxan tinton ni. Debi xooron ŋa, tagayen ya na kaanun do me naxa, an ra ga du toqo xuben kanma ka yogo noxon ŋa, nan daga ka tana noxon ŋa. Killi misaanun ya n ni kaanun naxa i ga telle ware bera xooron ŋa.

Isirayila ragande Oromunkon maxa

Isa ga ni piijen kanma waxati be yi, Yahudiyanun maranton ji xabiila yogo yi, i wa tini i danŋa Oromunko. Soron ni sagallun tugana Oromunkan fankan ya yi. Sagalliragaanon ji telle sigi debun roraqun ya yi. I ga na xaaლისinu beenu kafu me yi, i ji killun dabarini ti i ya, do na Oromunkan sorodaasinun tuga. (Mateyo 9.9, 17.24-27, 22.17, Maraka 2.14, Luka 2.1-5)

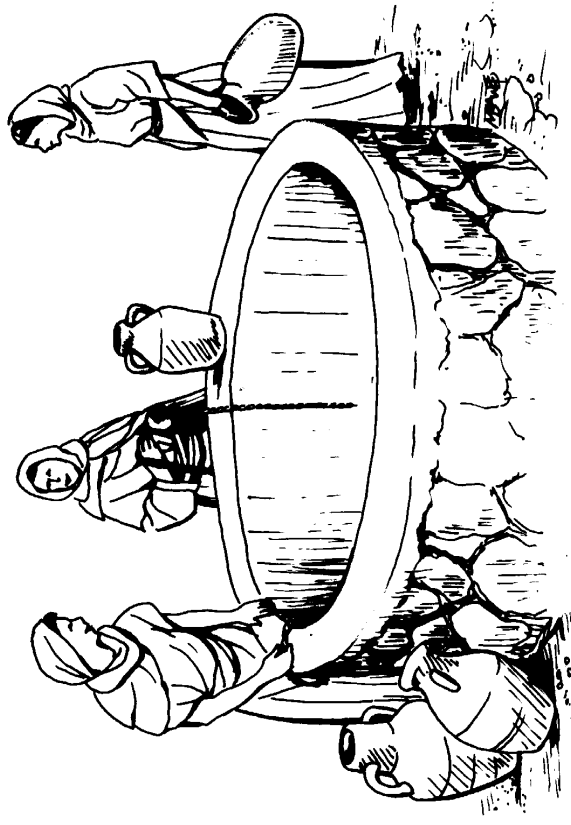
Alla Kitaabi Sennun

Yahudiyannun ni ga da Alla Kitaabi Sennun noqu yogonu safa papirusun kanma, xa fo beenu ga safe daaba faton kanma, kun ya ni kitaabu sirun ɗa, baawo faten wa dallana siri diinanta papirusun ɗa.

Ke natali ni Alla Kitaabi Sennun ya yi daaba faten kanma. Sadaxakijnandaanon ni a xaranga soron danɗa Allambatikanxoore noxon ɗa. Axa yaaxen ga ku yugu beenu yi, Yahudiya sadaxakijnandaanon ya ni. (Fanafana 14.18, Luka 4.16-21)

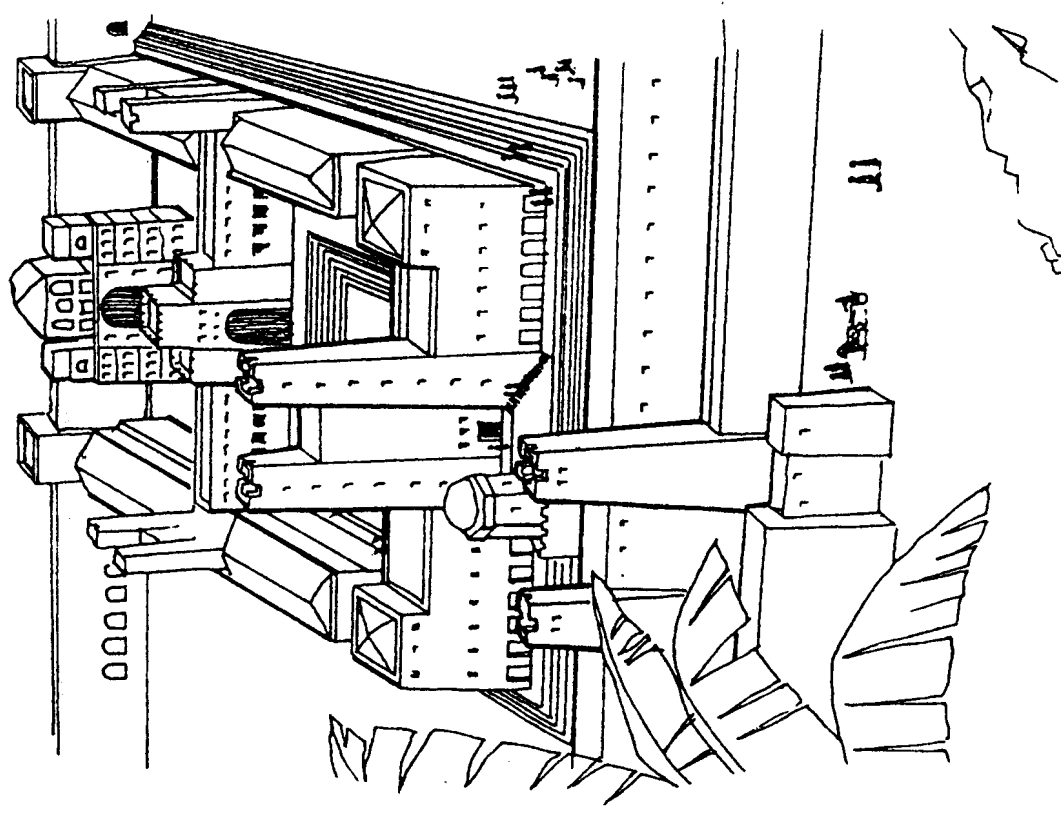
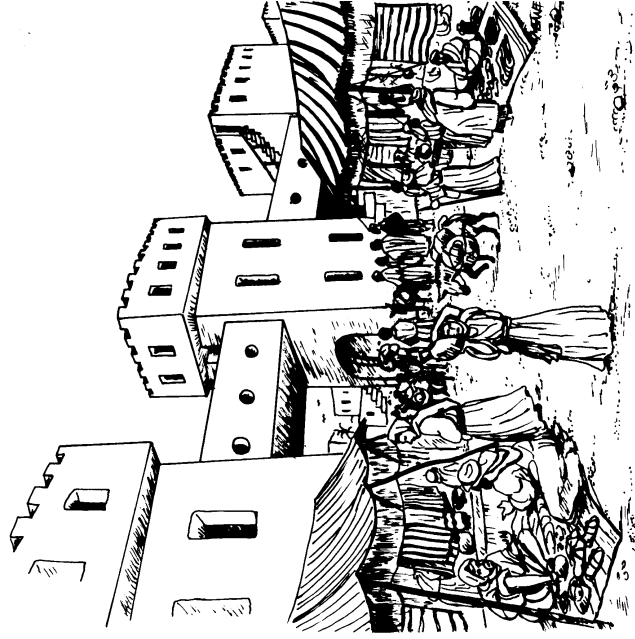

Kanmen ma ni gan gaba texene Isirayila, non ni jaman kaawante ya yi. I ni gedun ya jaabana, i ga gaayindini i ya. I gedun ni deben naxaanen ya yi, walla xa deben falle. A nan gaba gedu ku baane ya ga ni jinnoqun ɗa debun danɗa.

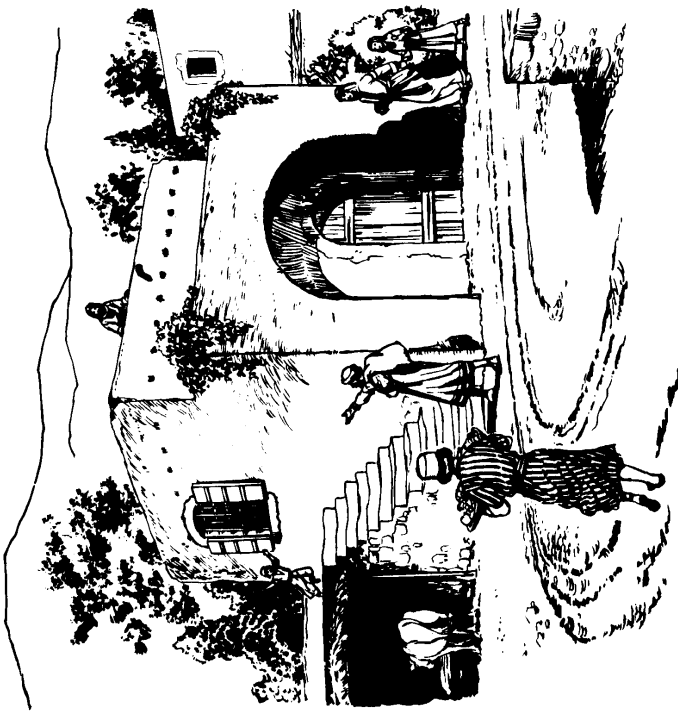

Yaxarun ni telle noɗo nellen ya yi, na lallu xoorun faga, i na mini i ya nan wanqi i ya. I ni me xibaarini noɗoran ya yi. Yaxarin sonburunton ma ni dujene dagana noɗo ken waxati ya (Yoxanna 1.5-15). Gede yogo wa finna Isirayila jamaanen ɗa, Biraama yan da a jaaba. Gede ke na xo ke natali moxon ya. Safandi Sennun wa sefene geden kanma taanu yi.

Debi xooron yoorinton ji ti tagayi gillen ya ya. Soron ji roono nan bogu debun noxon na ti fonraqun na. Fi gabe ji jaana deben roraqun na. Jaagundaanon ji yokkun taaxundini non na i gaaga, walla xa na i faraaxu. Soro beenu xa haajun ga na ji gollen na walla xa gollinanaanon na, i ji dagana deben roraqun ya yi. Deben xirisun ji taaxunu deben roraxa xooron ya yi, ken na sabaabu yi na non na dingira yi, dingira be deben fiinun yaaxen ga koyini me yi noqu be.

Konpon moxo

Allanbatikaxoore

Fi falle Isirayila tunkanyugo yogo, a toxon ni Sulemaani, a ken da ka dinka taga ti giden ɗa Alla danɗa Yerusalamu deben noxon ɗa, siine 960 I.B.K. (Isa Bangeyen Kaane). Ka ke toxon ji “Allanbatikaxoore”.

Isirayila xonnon da Sulemaani Allanbatikaxoore taganten kara siine 587 I.B.K. Ken falle xadi, tunkanyugo be toxon ga ni Herodi Xoore, a da Allanbatikaxoore tana taga Alla danɗa, ken taganden gemu tansege siine ya yi. A xa guruje siine 70 I.B.F. (Isa Bangeyen Falle).

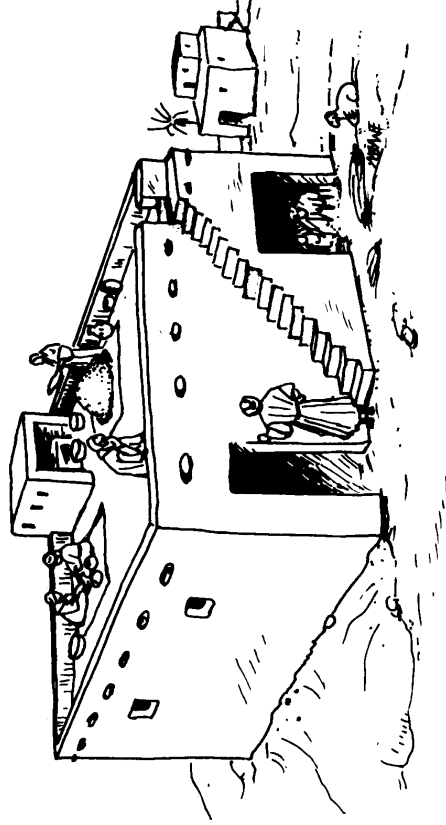
Natali ke na Allanbatikaxoore ke moxon ya koyini.

Yahudiyannun su ji dagana sadaxindi Alla ka ke noxon ɗa ta baane siinen noxon ɗa. Soro beenu do

Allanbatikaxooren tinten ga ji wo soro beenu do a tinten ga ma ji wo, be su ji telle Alla batu non ɗa, na a sefallenmaaxu. (Mateyo 12.6, Maraka 15.38, Yoxanna 2.15)

Konpon taganton ji ti doorintuufan ya yi, walla xa ti giden ɗa. Pentuuru xullen yan ji konpon ɗa. Konpon taaxundimoxon ji fi ya yi, a sigiran xoooren ga ji siri, baa wo konpe be ga ma taaxu na a xotondi, jiijen ga na saralle, walla xa kan xooore ga na texe, konpe ke wa karene. Soron ga na ji konpen tagana, i ji kunmen ya jaabana ma i gan joofe jiije xoten ɗa, walla xa giden ɗa.

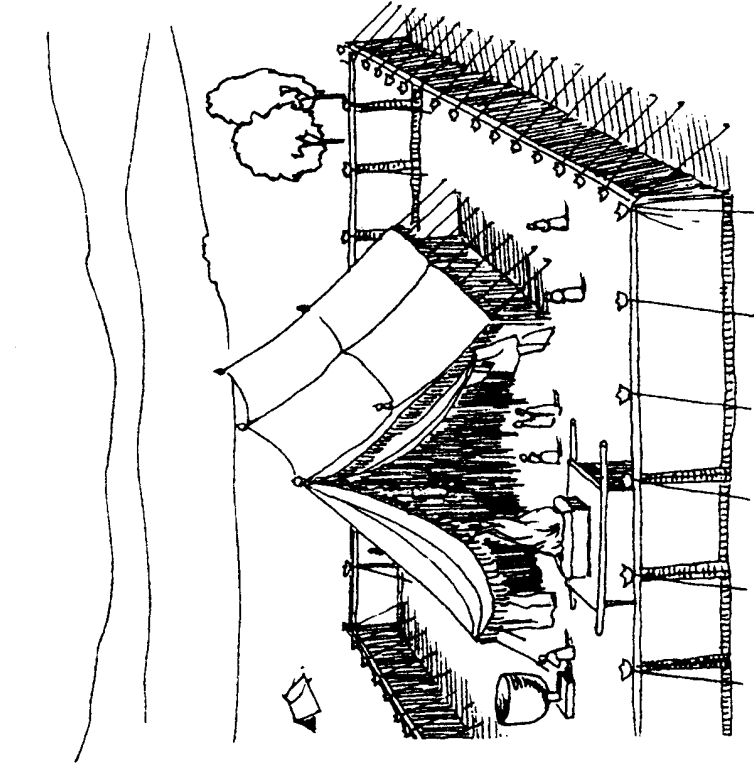
Misikiinon konpon ji konpe baane ya yi. Bannanun ji i kaanun tagana na konpen gaben ro i ya, walla xa i ji i kan tagana na a ja sankansonu filli ya, ma sankonso baane xa. I konpon bilinton yan ji, segeran ga i ya ti falle yi nan sege konpen kanma. (Mateyo 7.24-27, 1 Korentinko 3.10-15)

I konpon ji dooren bilin ya yi, ballaade xooron ga i wure. Soron ji segene xubun kanma na golle miso gabo dabari non ja. Yaxarun ji i buurunun dabarini non ya yi, i ji mirini non xa ya yi. Soron ji i soxofoonun marana konpon ya kanma, i ji yittirenmun xa fasini xubun kanma kiyen ja na i kaawandi. Gangundaanan xa ji segene xuben ya kanma na xibaarun kipandi debedunkon ja. Jabaren ga na bogu, soron ji wuyini xubun kanma. Soro yogonu xa ji tillisen banbana xubun kanma na non ja duran noqu yi. I ji tagaye yogo yoorini do xuben kanma yi kuudo soron nan maxa yere. (Maraka 2.4, 13.15, Ɗangollu 10.9).

Allanbatika yiranma

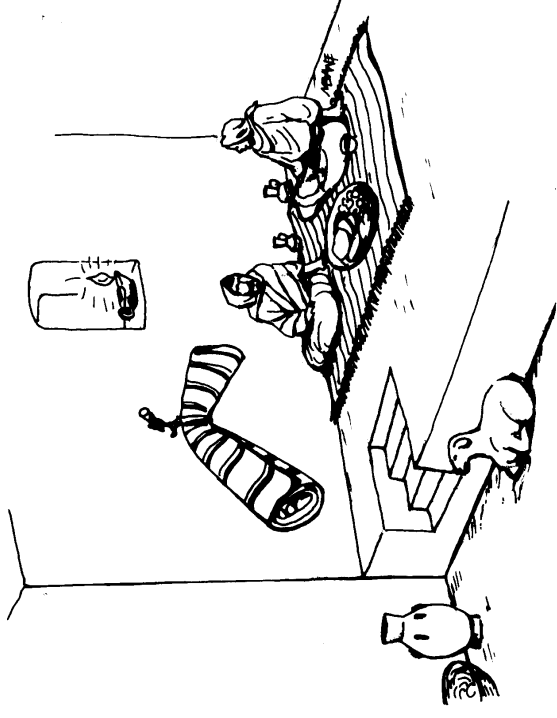
Yahudiyanun ga ji Alla batta ka yiranma be noxon ja gelli ganni, a ya natalin ni ke yi. A dabarinten ji ti sugufaten ya yi, na i yetu tontonun ja xo tillisen moxo. I ga na ji dagana terende yi, i do a ji telle do du yi. I ga na a gusu, i ji a roono saaretini tunmi ya noxon ja gunbonun na i fuutu. I ji i sadaxabuyifon taaxundini ka yiranman raqen ja na i daabanun ro a kanma na i xurusi, na i buyi. (Bakke 26, 40.34, Heburu 9)

Diina

Sadaxinde

Axa yaaxen ga gidintaabali be yi, a toxon ya ni “sadaxabuyifo”. Gannin ŋa, Yahudiyannun ji daabanun sadaxini Alla danŋa sadaxabuyifon ya kanma. Alla siren ya ni, siroye xenpa, xa hadamarenmun ra ma ji tintono a yi na a sabaabun ŋa i junubunun ŋa. Yahudiyannun ga na ji daaban sadaxini, i ji a xurusini ya, foren ga na bogu a yi bire be keeta i na a buyi sadaxabuyifon kanma. Alla yaaxen ji daaba ke yi kalla, xa sere be ga da a sadaxi, a ma ji gan xawa kalla i junubuunu saabuda. Ke natali ni yugo yogo ya yi a ga dagana jaxen sadaxi Alla danŋa. (Fanafana 8.20, 12.7)

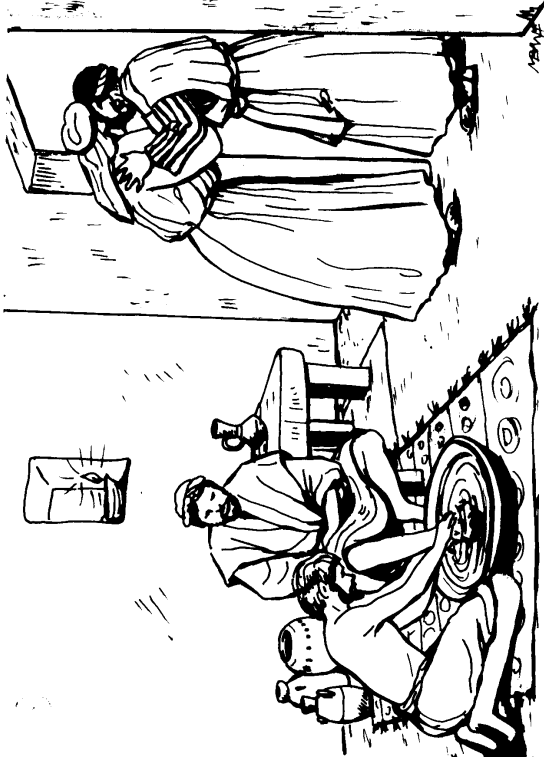

Biten ji konpon noxon ŋa. I konpon palateerinun ji boton ya yi. Fayaana ra ma ji roono konpo ku noxon ŋa ti palanteerin boton ŋa i roxoye saabuda. Ken waxati ya, i ji sondolin ya kunmu kuudo na xurayen kita. I sondolinun dabarinton ji ti dooribinnen ya yi i ga oliwiten* roono a noxon ŋa. I ga na sondolin kumu, i ji a taaxundini folonboten ya yi, walla xa i na a taaxundi taalalinlenme yogo kanma. Te gabe ra ma ji roono sondolingubon noxon ŋa. Ma i gan da ten ro a noxon ŋa waxati wo waxati. I ga na ro konpen noxon ŋa tanni, i ji sondolin regendini ya.

Soron ji texen boyini jiipen ya yi nan wuyi a kanma, i na a gusu kiyen ŋa. Yogonu xa ji texen boyini saxan ya kanma, taanu naxati ga a wure.

Hadamarenmaaxun kille

Yahudiyannun hadamarenmaaxun xooresin. I ma pi i konpon texene, sondolinun xa pi kumini i noxon na ya waxati su. Ken wure ni i maxa ti mukken nan bisimilla.

I pi mukkunun bisimillana xo i menjanngun moxon ya, i na yiganden kini i ya, i na soxuran kini i ya. Selli mukken haajun ga yiraamun xa yi, i pi yiraamun kinni a yi. Sere ga na ri i banjen na, i pi a kaman taanun wanqini, a ra wa naana yogo na ten daari a kaman yinmen na, ken wa a koyini ti i wa mukke ke mulla, ti i paxali a riyyen na. Menjanngun ga na pi me kuupini, i pi sappini me yi na me sunbu. (1 Petero 4.9, Luka 7.36-50)

Ke natali wa Yahudiyannun fururonden moxon koyini. I pi kunnun jaabana gidun ya yi na i furun ro i noxon na. I pi furun kasankana na i ro kunnun noxon na, na gide dinka na na xaburan raqen texe.

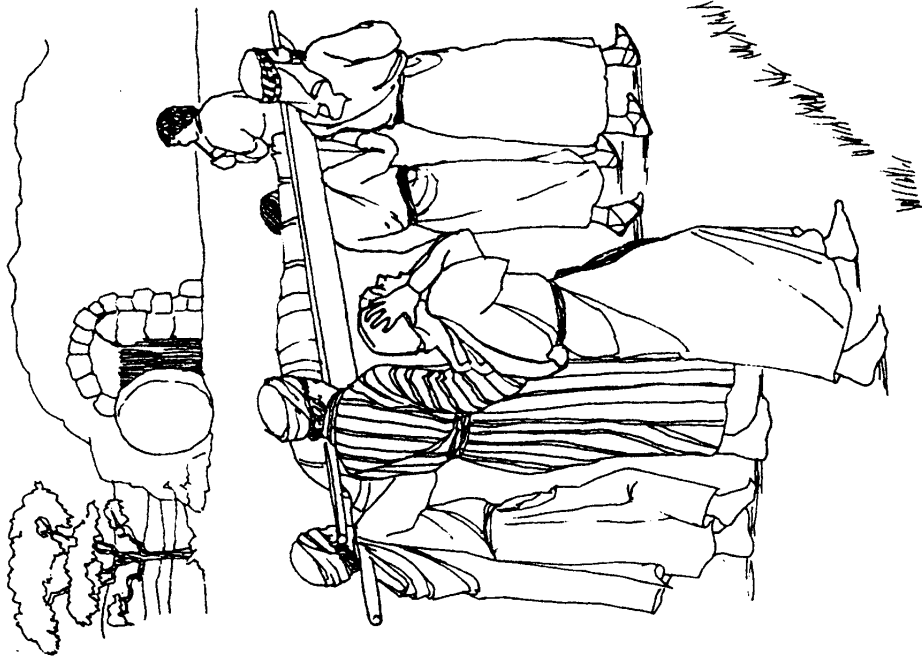
Furen ma pi dallana kittu ya na a pi i ma a firindi.

Bonnaanan maarenmun do a menjanngun pi a wuttu na a deje a taaxudeben xaburon na, kanfallun na. I pi yaxarinjama yogo tugana i na furen wu, ken yaxarinjama pi dagana do furen tunsindaanon batten na xaburon na. Bannanun pi i furun rondini gidinxaburanun ya noxon na; misikiinon pi i furun rondini piipen na.

Soron pi bito sikki naana i ga telle xaburan faayi. I pi a sinmana ti furen yonkin ra pi i wuxannen mukku. I sinmeyen pi ti furen joppene motini bita naxatandin ya yi, i pi a sinmana ti ken koota ya ni furen yonkin ga laatono bakka a yi. I pi gide xoores roono xaburan raqen na ken koota yi. (Maraka 15.46, 16.1-2, Luka 7.12, 23.55-56, Yoxanna 11.17-44)

Baaden do fururonde

Seren ga na kara, i jni a waxarini, i na natakolun do ten ro furen ŋa. Ken falle i jni a kasankana, na a yeeson duran xufu ti bagi yogo yi. Seren ga na kara, sadaxakjandaanan jni jaxandigibennen fuutene na a sanjan kara. (Mateyo 27.60, Maraka 16.2-9, Yoxanna 19.40)

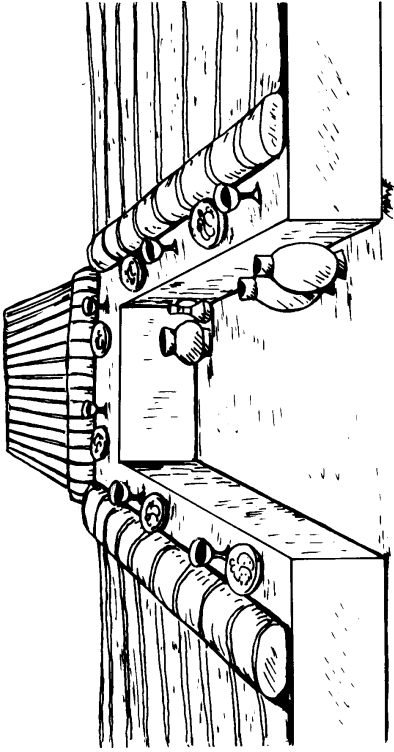
Yigemoxo

Soron jni i yigandun yigana taabalinlenme yogo ya kanma, walla xa texen kanma jiiŋen ŋa. I na taaxu texen kanma, walla xa taaxaadun kanma nan yige. I yigandinxollun dabarinton jni ti dooribinnen ya yi, walla xa mexe. I jni i kittun wanqini saado i ga yigene baawo i jni yigene ti i kittun ya yi doome yigandinyokki baane yi. I ga na duguta yigeyen ŋa xadi, i jni i kittun wanqini.

Saareye

Ɗaxa su ga a yi, a do i duran laada ya n pi yaxu walla xa naxa tana. Yahudiyannun pi i naxanun dabarin wuron ya yi. I na sondolinun kumu nan konpen noxon su xurandi.

Sere be ga na pi xurayen ɗa konpen noxon ɗa, biten wa tallan jaana sellan ɗa a kaman danɗa.

Soro beenu ga na pi naxan ɗa konpen noxon ɗa, i wa tini selladunkon danɗa, ku beenu ga nta naxan ɗa, ti i sedinton wa sellan biten noxon ɗa. A nan gaba naxan biren ɗa soron ga nta taaxunu niipen ɗa nan yiɗe, xa i sogonlaaxini koranma yogo ya kanma taabalin kaaran ɗa nan yiɗe.

Yaxaren ga na taaxu jalan ɗa, yaxarun doxotooro yogo pi a deemana. Yaxaren ga na i yinne kita, doxotooro ke pi leminen sumpunkaccen kutunu, na a wanɗi ti jin ɗa. Ken falle i na sappen tirinxisi a faten ɗa. Sappen pi leminen faten kendidini ya, do a pi a kisini wattun ɗa.

I pi yiran gille fanamana leminen ɗa, kuudo a nan maxa katu i kittun do i taanun yonkono. Soron sinmeyen pi ya ti i ga na leminen fanama ken moxo yi, ken wa jaana sabaabu yi a kittun do a taanun ga telegono, do i na xoto. Yahudiyannun pi renyugun sunnandini bito seegi i sareyen falle. (Luka 2.7,12, 22-24)

Fallanden koota wuron ɗa, maapoyugon do maapoyaxaren do i kappallenmon ni gilli yaxaren faabankan ɗa nan daga yugon faabankan ɗa, i ga suugunu nan rege do killen ɗa telle. Sondolinun yan ni fallandallenmon baananbe su

maxa, baawo wuron ya ni, beddun bitanton ni. Sondoli kuminten yan pi be su maxa gilli maapoyaxaren genmen ɗa katti maapoyugon faabankan ɗa. Kaalan pi xufni maapoyaxaren yeelson ɗa, a ma pi a bakka du yi ma a do i kiina baane ga na pi. (Mateyo 25.1-13, Yoxanna 2.1-11)

Yahudiyani laadan ɗa, yaxaren kiina ga na bono, yaxare ke saagene i kiina xoxonen ya yi, hari yaxare tana ya ga na pi xoxone ke maxa. Saagandiyaxaren ga na renme be saara, ken renme pi ragene xo bonnaana ke renmen ya, a na a naaburen xeyi. (Mateyo 22.23-28)

Yahudiyaniun yigandu

Buuru

Yahudiyaniun yigande fasanɗunten pi buurun ya yi. Gabe pi alikaamajuran ya ɗaana buurun ɗa, ken ga ni farijuran ɗa. Misikiinon ra ma pi alikaamajuran xobono, i pi yillen xabiila tana ya juran ɗaana buurun ɗa.

I na alikaamajura ke xa xooti na sappen do faribuugufon kafu a yi. Faribuugu-fon pi alikaama xootinten buugundini ya, na fanken

ro a noxon ɗa. Alikaama xootinten buuguyen pi wuccen wuttu saado a ga buugunu, i pi a walla a nan wuyi kuudo a nan buugu. Faribuugufon ga ma ro buuru be yi, ken pi kaawana ya. Yahudiyaniun xorotinton ga na pi, i pi buurun dabarini ya na a toxo i ma faribuugufo ro a yi. Buurun pi gan liji Yahudiyaniun danja xo futon gan liji Sooninkon danja moxo be. I ga na pi yigene kan noxon ɗa, faaben ya na buurun wuttu na Alla tiiga. Ken falle a na a kutu-kutu, sere wo sere ga yiganden kanma, baananbe su na fo wutu.

Nexe

Yahudiyannun ni nexen yigana baawo nexen jonkon linen ni diinanta tiyen na. Galile xaaren ni xaare xooore ya yi nexen xabiila gabe ga ni a noxon na. Soro beenu taaxunton ga ni xaare ke xannen na, i gabe ni birene ti tangiyen ya yi.

I ni tangini ti gorun na, i ni roono fuurun noxon na nan tangi ti jalanun na. I ni jalanun tukku fuurun do me naxa, i ni nexen buyini yinben na. I ni sappen roono nexen na, a nan maxa bono saado i yigeyen ga kipene a yi. (Mateyo 4.18, 13.47-48, Maraka 1.16, Luka 5.1-7, Yoxanna 21.3-11).

Yaage

Yahudiyannun ni yaagen mulla. I ni a roono i yigefoonun na na i lijondi ti a yi.

Yaxu

Soron ni yaxini fane. Saaranon ya n ni yaxarun muurunu i renyugun danpa, na i renyaxarun kini yugo yi. Hari yugon do yaxaren yinne ga na me xanu yaxun na, i kaadunkon ya nan xawa dupene i yaxun na. I ni paxan dabarini tanmaragayen na, i na yaxun kootan raga na i toxo tanmaragayen paxan noxon na.

Ken paxa xa noxon ya ni saaranon ga sefene futtanfon kanma. Futtanfo ke ra ni jaana naabure yi, a ra ni jaana gollu yogonu xa dabarinden na. Haqe duran ma ni futtanfon na, yugon soron do yaxaren soron ga na me faamu fo be kanma, ken yan ni tanni.

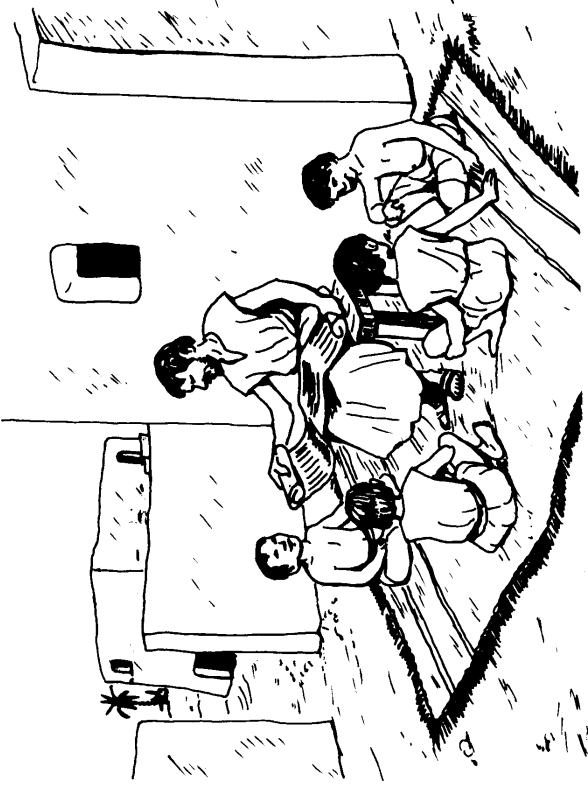
Naaxa ke nanjen falle, yugon do yaxaren su ni xilli yaxinton ya yi, xa i ma ni jaana me kanma ma yaxun gan nanji, siine tanmaragayen paxan falle. Tanman rage falle, tanma ke ra ntaxa saagene sariyagumun ya ga ma a jaamariyen kini falle. (Luka 1.27)

Fallanden xa ni paxan ya yi. I ra ni koye muuma jaana a paxan na. I ni gan gaba fallandun jaana sanjaanen waxatin ya yi, kuudo sere gabe nan katu riini paxan na, do yiganden xa ra ga gabono moxo be.

Xaranŋe

Leminun ga na xooro, renyaxarun pi xaranŋa i maanu yi, renyugun pi xaranŋa i faabanu yi. Yaxarun pi i renyaxarun seerandini soronden do lifinden do yiranmiriyen ŋa, i na gollɩ teenun noxon ŋa. Murunton pi dagana xara deben allanxarankan ŋa kiyen ŋa. Naaxama falle, yugun pi me piini na Alla batu.

Isa kiyen ŋa, leminun pi roono xaranŋun ŋa i wuyun ga na siino karagi бага. I pi toqo xaranŋun ŋa ma i wuyun gan kipe siino tanmi do karago yi. Yaxannun ma pi gan gaba xaranŋa.

Turo

Turon ni yittirenme yi a linen ga ni siri. Turutinnan ra wa giilono ma a ga da meteranu tanmi бага. A sirawun xooɩen ni. Yahudiyannun pi gan gaba turutinnan lorini i kan dingiran ŋa kuudo i na taaxu a sirawun ŋa. I wa turon yigana, a xayɩe, do a kaawante, walla xa i na a yogo tiiba dolon noxon ŋa na a yiga. I pi gato yogo xa dabarini ti turu kaawantɩen.

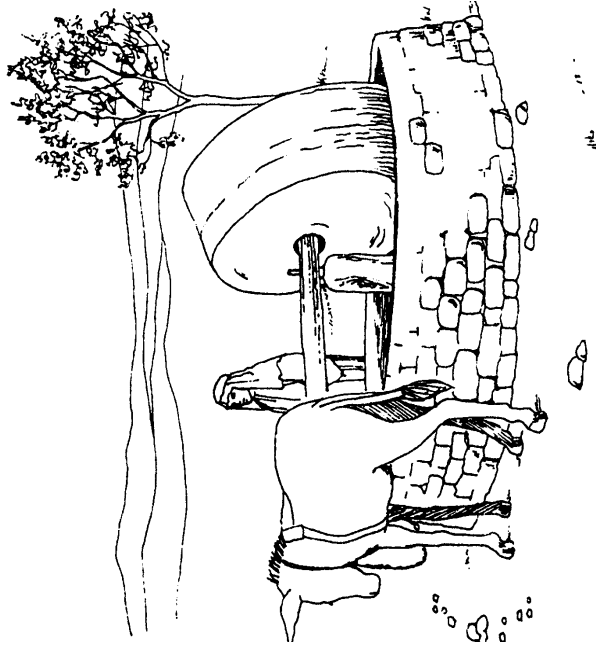
Turo kaawantɩen ra wa dallana maranden ŋa. Yahudiyannun ga na pi dagana terende laate yi, i do i kaadunko, i pi turu kaawantɩen wuttu do du yi na a pa silifandan ŋa. (Mateyo 21.18-21, Maraka 11.13-14, Luka 13.6-9, 21.29-30, Yoxanna 1.48-50)

Oliwiyen

Oliwiyen xa ni yitte ya yi a ga sirono dingira kaawanton do dingira tewun ɗa. Oliwiyen renmen wa yigene, ten xa wa bakka a yi.

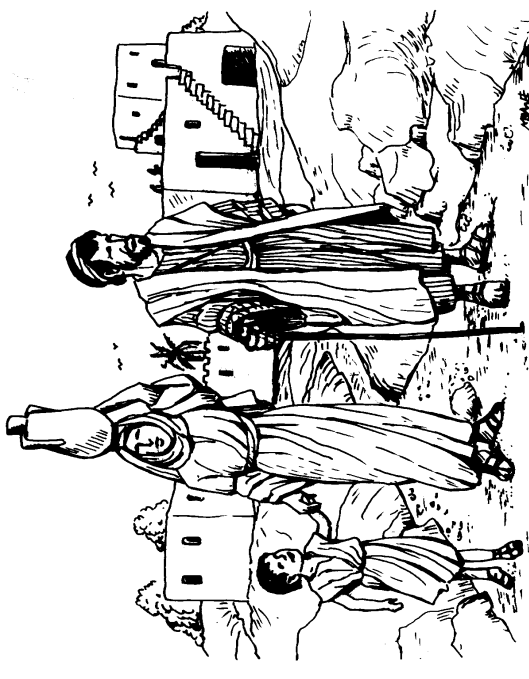
Ke natali ni faren ya yi a ga terene do gollen kaaron ɗa. Guma dinka yogo wa yetini a xoodon ɗa, guma ke xa do gide yogo siitinten wa me yi gide ke ga xo sareeti tan moxo. Faren ga na tere, gide ke xa ɗi tiirinbene na oliwiyi renmu ku kara-kara na i ten bagandi.

I ɗi ken te ya roono i sondolinun noxon ɗa na i kumu kuudo i na xurayen kita. I ɗi te ke ɗaana na tugun jaara, yogonu xa ɗi du daarini ti a yi. Soron ɗi yigandun xa sorono ti a yi. (Mateyo 25.3-4, Luka 7.46, 10.34)

Koren moxo

Maarenmun ɗi gan tinta me yi taaxen noxon ɗa. A nan gaba a ga ɗiini debedunkon su ga ni maarenmu ya yi ti yaxu sabaabu yi, walla xa ti maarenmaaxu sabaabu yi. Yugon xason ya n ɗi kaagumun do deben yinmankon ɗa. Yugon ya n ɗi i kan marana, a yaqen do a renmun mareyen ɗi a ya kamma. Yahudiyannun maxa, yugon ya nan xawa i renmun xaranɗundini diinan ɗa, do na hadamarenmaaxun do duna daga killun koyi i ya. Yaxaren ɗi leminanbuccunun sorogono, na i xaranɗundi.

Tammison maraye

Yahudiyanu beenu taaxuntun ga ni jamaanen noqu sirun na, jaxangoorun ni kun maxa. Yahudiyannun ni jaxayintun do sugufaton paana yiraamun na i ga i rondini. I ni sugufaton paana sumallun na na dolon wutu ti i ya. I ni jaxon tiyuu yigana, i na sugun xatin mini.

Nagaanun ni jaxon koroosini. A na daga i nagaani, a na i minindi, a na i koroosi gundufoonun do fayaanon do fo buru tananu yi. I ga na sanku, a na i muuru, a na i koroosi kiyen do wuron su yi. Nagaanun ni goorun sigindini jaxon ga wuyini i noxon na. I yinmenu ni wuyini gooru ku raqun na kuudo i na jaxon tallan koroosi. (Saburu 23, Luka 2.8-20, Yoxanna 10.1-7)

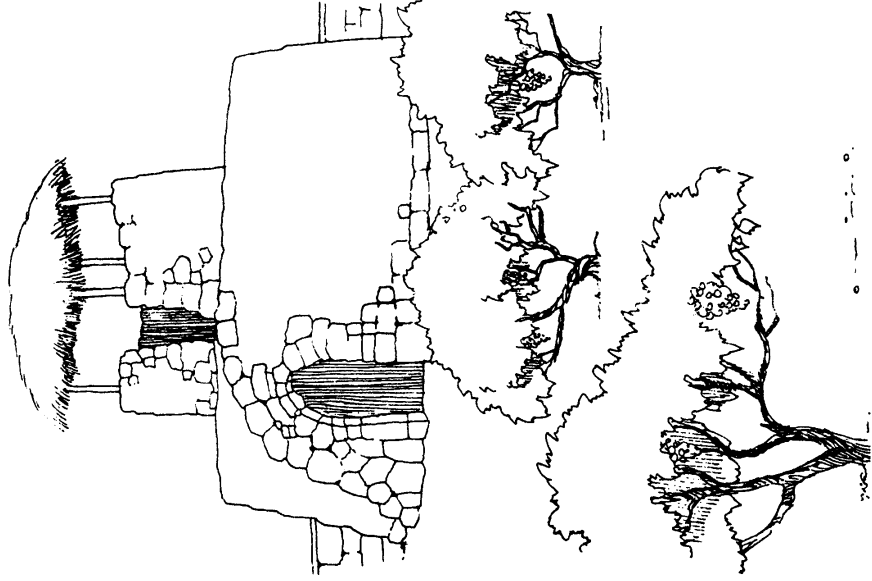

Rese

Xa da ke natali faayi. Yittirenme be ga a yi, a toxon ya ni “Rese”. Natali ke ya, yaxaren wa resen fatana. Naaxongallen gaben ni Yahudiyannun maxa i ga resen soxono a noxon na. (Mateyo 20.1, Maraka 12.1).

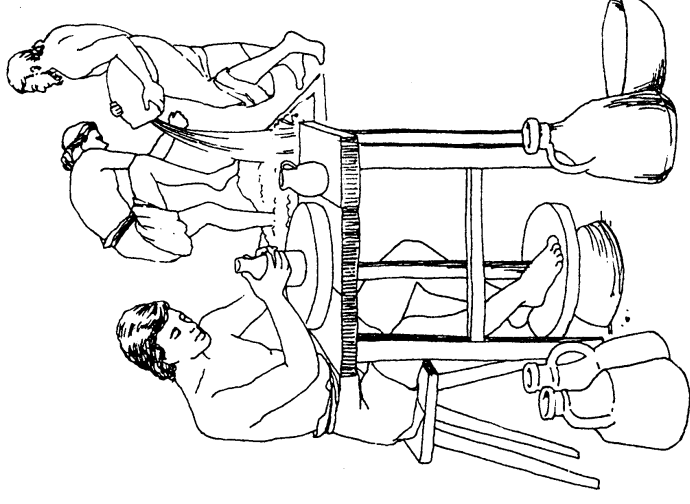

Ke natali ni resen te yogo ya yi. A yoorinten wa ti tagaye gille yi kuudo daabanun nan maxa ro a noxon ɓa. Konpe gille yogo xa wa ten noxon ɓa. Yahudiyannun ɓi roono ken konpon gille noxon ɓa nan sege ma kannun ɓa kuudo na ten koroosi fayaanon nan maxa ro a noxon ɓa. Resen ga na moyi, seren ɓi wuyini konpo gille ke noxon ɓa. (Mateyo 26.29, Maraka 12.1, Efesinko 5.18)

Gino do yigexollon dabarinde

Yahudiyannun ɓi i ginon do i yigexollon dabarini ti doori binnen ya yi. Axa yaaxen ga yugo be yi yere, a na ginon ya tagana na i gaaga. Ginitagaan na ya ni. Yugu filli tana wa dooren xootini ginitagaan danɓa. Baane wa jin joqo dooren ɓa, baanen wa a danpunu. Ginitagaan na da dooren soxundi gide morogo-morogote yogo kanma. A na i taanun jippa gide tana kanma na dooren moroga-moroga. Ken biren ɓa keeta a na doori binne ke dabari na a ɓa i lijun ɓa ti i kittun ɓa. A ga na fo beenu dabari ti doori binnen ɓa, a na i buyi, ken wa i kendendini siri.

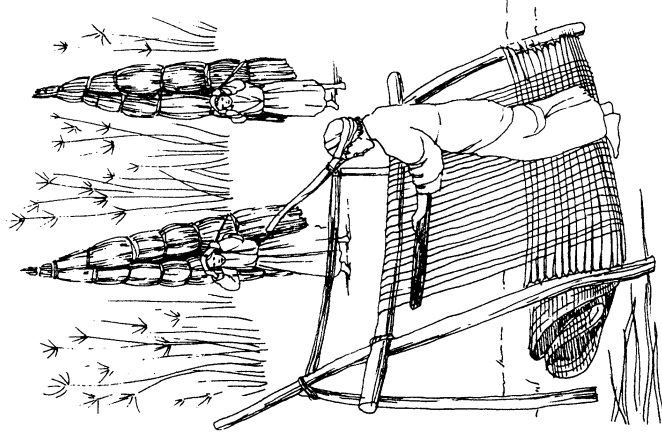

“Papiirusu” do kitaaben dabarinde

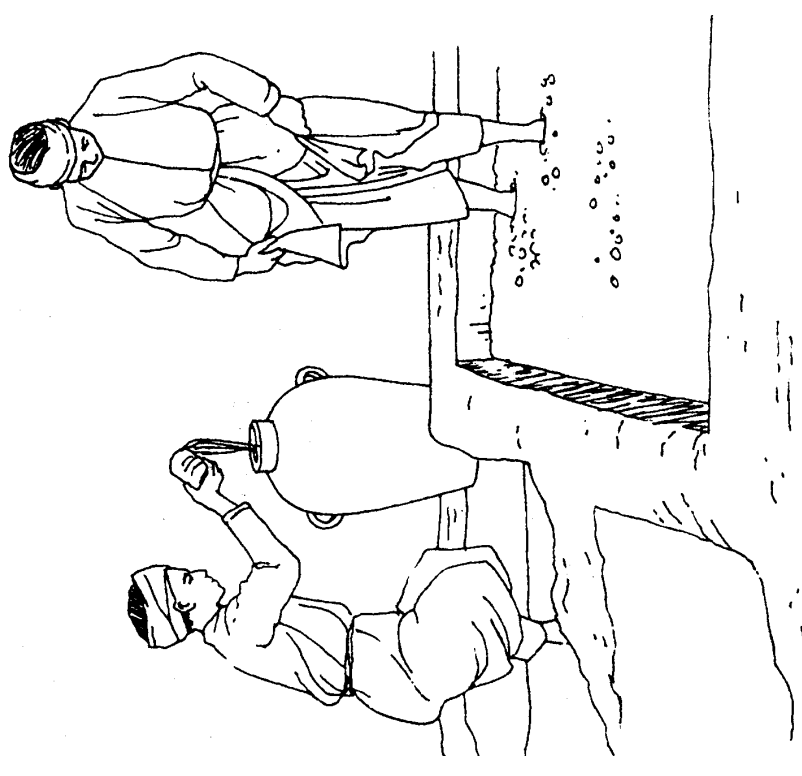
Axa yaaxen ga sokke be yi kundu, a toxon ya ni “Papiirusu”. A bakka xoolun ya xannun na, do faranun noxon na. Natali ke ya, papiirusun yetta xanton wa yaxaru filli yinmen na, yugun xa wa a mirini daagon na ti mirindifon na.

Yahudiyanun ji kaahitin xa dabarini ti papiirusun na. I ni deru gabo kappa me yi na i teppi doome na i lefetondi. Ken falle i na i kaawandi kiyen na, i na na kaahiti xofen na. Gannin na, Alla kitaabu yogonu safe papiirusun kanma. (Luka 4.17, 2 Yoxanna 12)

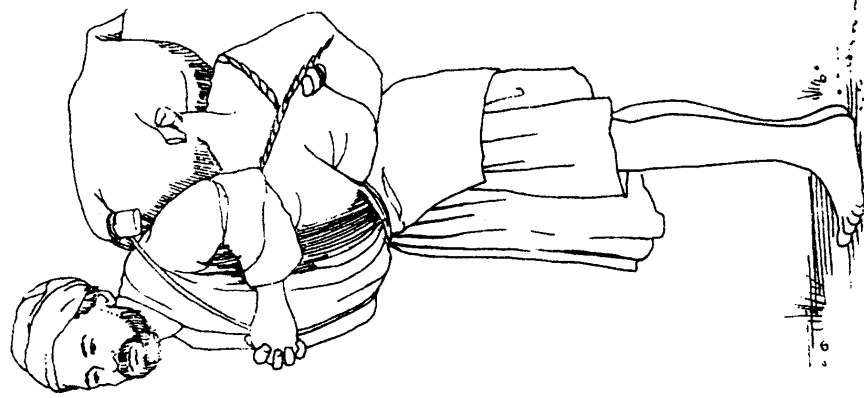
Yahudiyanun ji safandini daaba fate moosinton xa kanma. (Yoxanna 2.6, Oromunko 9.21)

Yahudiyanun ga na duguta resefateyen na, i ji rese yogo fasini kiyen na na a kaawandi. I ji rese kaawante ke marana ma waxati be rese ga ntaxa warini, i na a bagandi na a yiga. I ji rese yogo xa xaayana na a na dolon na. O yaaxen wa yugu filli ya ke natali ya i ga resen xaayana. Yahudiyanun ji resen roono xolla xooron noxon na, xollo beenu ga ni giden na, soron na tere rese ke kanma na a karakara ti i taanun na. Resen jin na bogu ti bote yogo yi, i na a ro ginon noxon na.

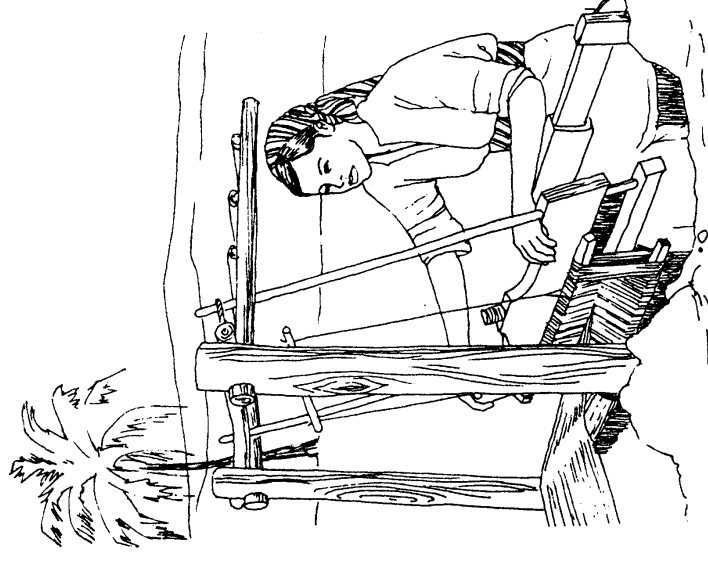
Yahudiyannun ɓi jin do dolon wuttu ti sumallun ya yi.
Sumalle xase, i ɓi dolo xasen baane ya roono ken noxon
ɓa, baawo dolo kurunban ga na ro sumalle xasen noxon
ɓa, a ɓi a karana ya, dolon na joxi. (Luka 5.37-38)

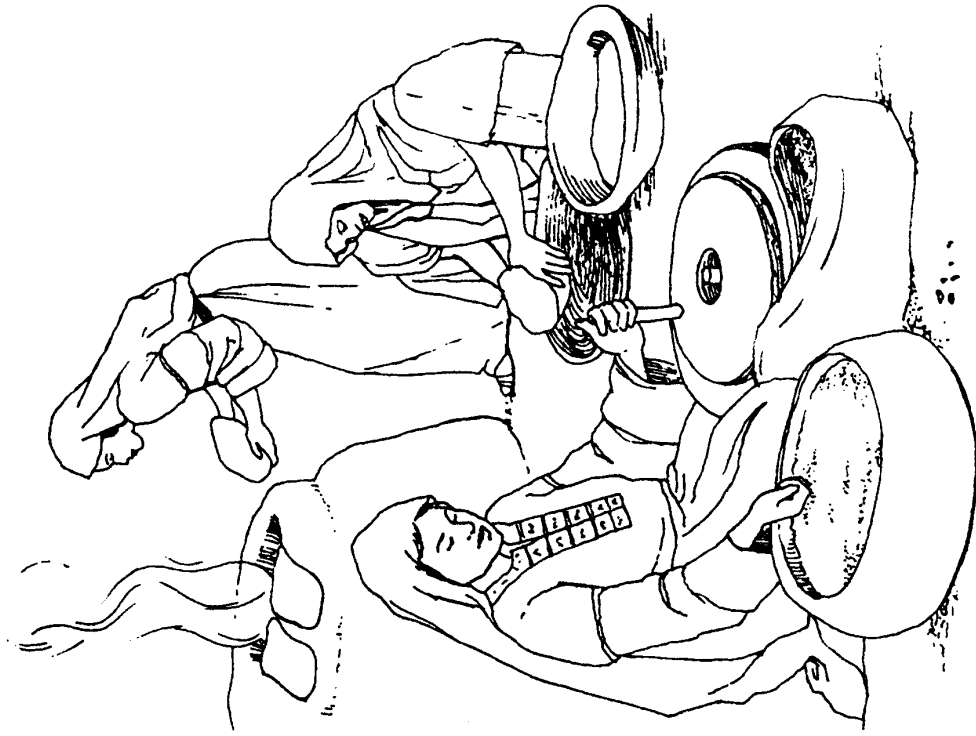
Kittirangolle

Mirinde

Ke yaxare faayi yiraamen ya mirini. Gannin ɓa,
Yahudiyannun yaxarun ɓi yiraamen mirini ya xo ke natali
ga a koyini moxo be. Hari lenki i wa finna yiraamen
mirini. Yaxarun ɓi gararondini, i na fo dabari i yinne
danɓa, i na fo dabari i kaadunkon xa danɓa. I ɓi fo xa
gaagana, waxatinu yi. (Mateyo 9.16, Jjangollu 16.14)

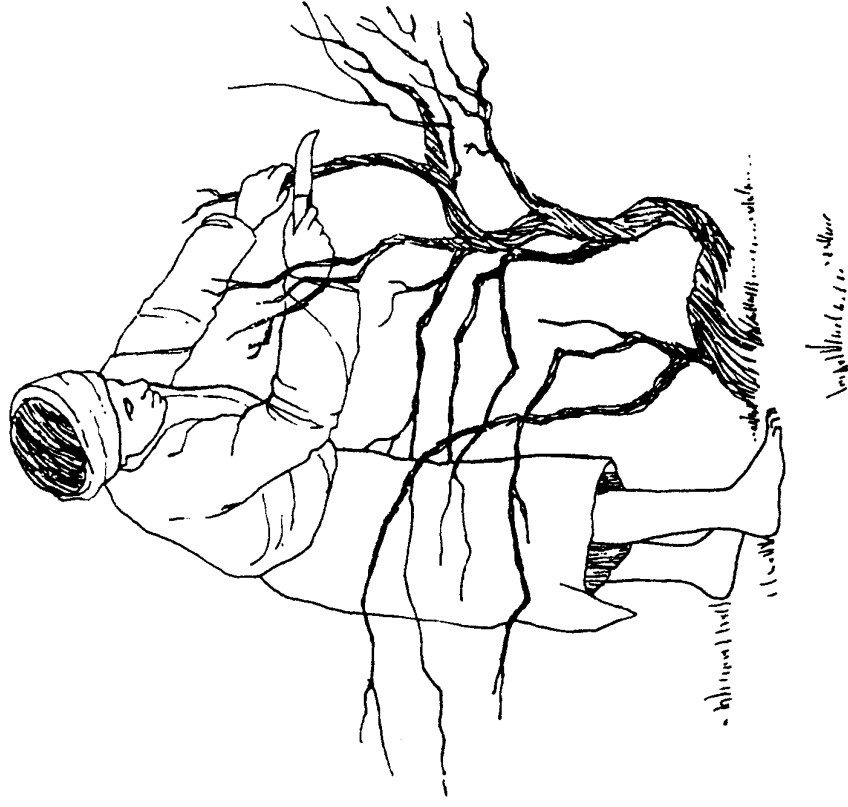

Yaxarun ji alikaama funsun roono gidi lefeten ya kanma na i teppi ti gide morogo-morogonte yogo yi. I na yille gide ke paana na i tirinxisi, i na a pa juran nja.

Kaara 28

Resen ga na saale, Yahudiyannun ji a kingi xason do kingi kaawanton kutunu na i buyi. I ni ken paana kuudo rese tinjen nan xooro, do a na ren sirun renmu siine riye. (Yoxanna 15.2-3).

Kaara 21

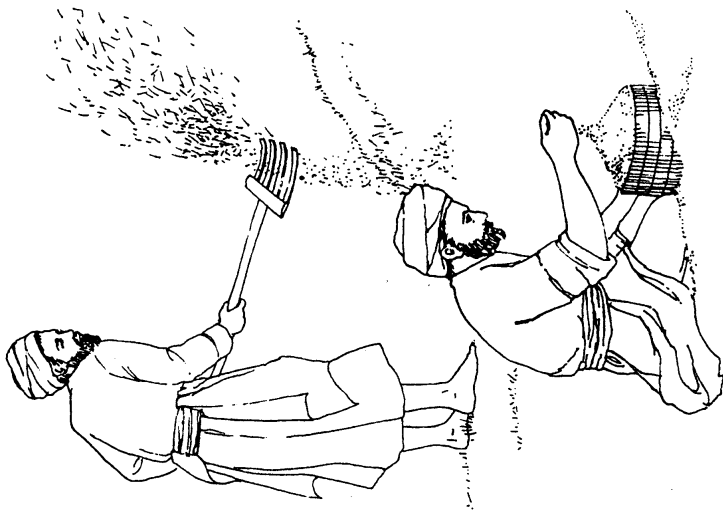
Soxe

Isirayila jamaanen ḡa, soxopiinon ji non ḡa, maranu yogonu xa ji non ḡa, soxe ra ma ji jaana kun noqunu yi, baawo jiiḡen kaawanten ji. Gidun nan gaba kun maranu yi. Xaaxon do kiineyen ya na non xa yi xo Fatanbinnira moxo. Xaaxon ga na ri, jiiḡen ga na sefi, sokken na bogu. Xaaxon ga na neme, kiyen do fanken na sokkun kaawandi. Kiineyen ḡa, naaburun ji tanpini, baawo i ma ji yigefo kitana.

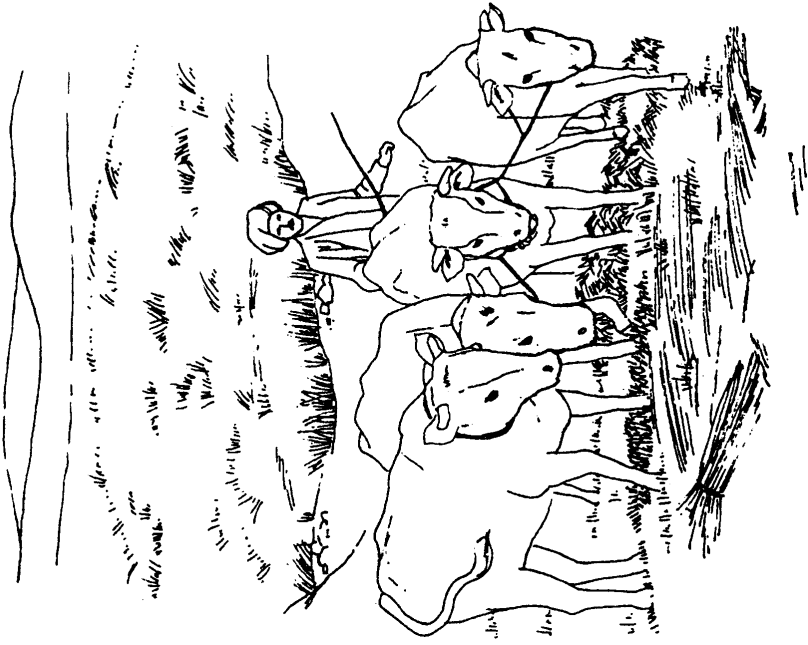

I ga na ji alikaaman woyini, fanken ga na giri, i na yaabanun ya katta alikaama katuntun wure, nan toxo a sedini kanmun ḡa. Fanken na alikaama kagen deje, funsen na toxo beran ḡa. I wa tini ken golle danḡa ti: “alikaamawoyiye”.

Soron ga na duguta woyinden ḡa, i ji alikaama funsen roono ginon noxon ḡa na i rondi konpen noxon ḡa, walla xa i na gino ku bulu jiiḡen wure.

Axa yaaxen ga ke natali be yi, yugon wa gunbun geesunu, gunbu ku wa alikaaman katta. Ke yugo da Yahudiyan sariyan batu, ken ga ni: “Gunbo be ga an alikaaman katta, maxa fo ro a raqen ɗa, fo be ga a kabana alikaama ke yogo yigana.” (Laahidu fillante 25.4). Ken ɗa, gunbon ra wa fonne yigana funsen ɗa na a toxo gollen noxon ɗa. Yahudiyanu beenu, gunbu ga ma ɗi i maxa, i kun ɗi alikaaman katta ti gumanun ya yi.

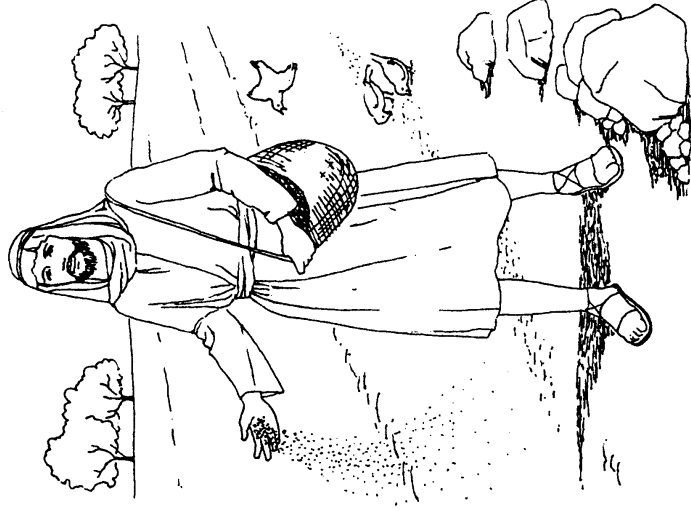

Ke natali ni yugo yogo ya yi a ga soxono ti sarin ɗa. Gannin ɗa, Yahudiyanun ɗi sarin dabarini ti sollar sikki ya yi, i ga i yette me yi ti kaccen ɗa. Solli baane ɗi wureedun ɗa ken baraxaten ga ɗi, a sexeten xa ɗi. I ɗi sarin roono gunbu filli ya yi nan soxo.

Axa yaaxen ga ke yugo be natalinten ɗa, a na alikaaman ya sanqini. Alikaama funsen na xo maaro funsen moxon ya. I ga na ten jannu nan duguta, i jni a sanqini. I jni soxooden roono booto yogo ya noxon ɗa nan tere do ten su noxon ɗa na a sanqi.

Alla kitaabu sennun noxon ɗa, Isa da yugo yogo masayilan ko a ga soxooden sanqini ten ɗa. Soxoodu yogonu yere killen ɗa, yelinɗun da i soppi. Yogonu yere koccin noqun ɗa do xeexenin noqun ɗa, i ma katu xoorono. Soxoodu tananu xa yere jiiɗi siren ɗa, kun funti, nan xooro ma i ga naana purin ɗa, xo makkan ga na moyi. (Luka 8.5-15)

Alikaaman ga na ɗa purin ɗa, ken wa a koyini ti a moyi, ken biren ɗa i na a fata. Xo o yaaxen ga a yi moxo be natalin noxon ɗa, yugon wa alikaaman fatana ti xedon ɗa. I ga na duguta fateyen ɗa, i na alikaama ke dugaani na a kaawandi. Yaxarun jni yugun deemana ken golle yi.

